

sygn. akt *XVI C 2739/21*

daw. sygn. akt *I C 2515/20*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 czerwca 2020 roku (data stempla pocztowego, k. 25) powód H. D., reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny, z dnia 7 lutego 2019 roku, sygn. akt VI NC-e 71411/19, zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z należnymi odsetkami ustawowymi, ewentualnie przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które to koszty ani w całości, ani w części nie zostały zapłacone. Ponadto, powód wniósł o zwolnienie go z kosztów sądowych w części, tj. od opłaty sądowej od wniesionego pozwu oraz o zabezpieczenie roszczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla W. M.w W., W. B., pod sygn. akt KM 637/19.

W uzasadnieniu żądania pozwu, powód podał, że kwestionuje on zasadność roszczenia pozwanego, stwierdzonego prawomocnym nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Lublinie w dniu 7 lutego 2019 roku, sygn. akt VI NC-e 71411/19, a na podstawie którego to tytułu wykonawczego prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w stosunku do powoda przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla W. M.w W., W. B., pod sygn. akt KM 637/19. Powód podał, że pozwany nabył wierzytelność przysługującą (...) S.A. w stosunku do powoda; w ocenie powoda wierzytelność ta nie istnieje, bo dotyczy okresu, w którym poprzednik prawny pozwanego nie świadczył usług dostawy energii elektrycznej na rzecz powoda a urządzenie służące do odbioru energii było zdemontowane. Powód wskazał, że w/w nakaz zapłaty zaskarżył sprzeciwem, który został postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 28 sierpnia 2019 roku, sygn. akt VI NC-e 71411/19, odrzucony z powodu uchybienia terminu. Powództwo zostało oparte na treści art. 840§1 pkt. 2 kpc – powód argumentował, że zobowiązania objęte tytułem wykonawczym nie mogą być egzekwowane gdyż wystąpiła niemożność świadczenia z uwagi na nieistnienie zobowiązania leżącego u podstaw tytułu wykonawczego.

(pozew wraz z załącznikami, k. 1 - k. 24)

Postanowieniem z dnia 30 października 2020 roku, Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w W., oddalił wniosek powoda o zabezpieczenie jego roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla W. M.w W., W. B., pod sygn. akt KM 637/19.

(postanowienie, k. 37 - k. 38)

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, mimo skutecznego doręczenia odpisu pozwu wraz załącznikami.

(elektroniczne potwierdzenie odbioru, k. 63).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Powód zawarł z (...) S.A. kompleksową umowę sprzedaży energii elektrycznej i o świadczenie usług dystrybucji. Umowa została wypowiedziana w dniu 9 maja 2018 roku. Dostawca domagał się zapłaty za okres od listopada 2017 roku do kwietnia 2018 roku. Za tenże okres dostawca wystawił faktury VAT. Następnie, dokonał przelewu wierzytelności przysługującej mu wobec powoda na rzecz (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W.. Nabywca wierzytelności wytoczył przeciwko H. D. powództwo o zapłatę przed Sądem Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie.

Dowód: kopia pisma z dnia 5 października 2017 roku, k. 8; kopia pisma z dnia 18 lipca 2018 roku, k. 9, kopia wypowiedzenia umowy, k. 10; kopia pozwu z dnia 15 stycznia 2019 roku, k. 11 - 11v.

W dniu 7 lutego 2019 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 71411/19, zasądający od H. D. na rzecz (...) 1 Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandardyzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W. kwotę 634,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 210 zł tytułem kosztów procesu. W dniu 25 czerwca 2019 roku tenże Sąd nadał w/w nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

Dowód: kopia nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, k. 12; kopia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 25 czerwca 2019 roku, k. 13.

Od powyższego nakazu zapłaty H. D. wniósł sprzeciw w dniu 10 sierpnia 2019 roku. Sprzeciw ten został odrzucony przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 71411/19, z uwagi na uchybienie terminu do skutecznego złożenia sprzeciwu (niecałe 3 miesiące od doręczenia).

Dowód: kopia sprzeciwu od nakazu zapłaty, k. 16; postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu, k. 17 - k. 17v.

Pozwany złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi H. D.. Postępowanie egzekucyjne prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla W. M.w W. S. B.. Komornik w toku egzekucji zajął świadczenie emerytalne powoda.

Dowód: bezsporne, nadto kopia zawiadomienia, k. 24.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez stronę powodową. Dokumenty te nie były kwestionowane co do ich prawdziwości i wiarygodności przez pozwanych, jak również treść i pochodzenie tychże nie budziły wątpliwości orzekającego Sądu. Tym samym Sąd uznał wszystkie dokumenty złożone w sprawie za pełnoprawny materiał dowodowy. Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda albowiem okoliczności na które miał zeznawać powód były nieistotne dla rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo należało oddalić jako bezzasadne.

Granice kognicji Sądu w postępowaniu wynikłym na skutek opozycyjnego powództwa przeciwegzekucyjnego określa przepis art. 840 § 1 k.p.c. W przedmiotowej sprawie powództwo opozycyjne zostało oparte na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., stąd w dalszej części uzasadnienia Sąd odniesie się do przesłanek wskazanych w tymże przepisie, przy pominięciu pkt 1 oraz pkt 3 tego przepisu, które nie znalazły zastosowania w sprawie.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia.

Z powyższego wynika, że jeżeli tytuł wykonawczy korzysta z powagi rzeczy osądzonej (a takim niewątpliwie jest prawomocny nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym), podstawą powództwa może być zdarzenie wymienione w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., **które nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego albo po zamknięciu rozprawy, po której wydano tytuł egzekucyjny, na skutek którego zobowiązanie objęte tytułem wygasło.** Są to wszelkie zdarzenia wywołujące taki skutek na gruncie prawa cywilnego materialnego (np. spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, niemożność świadczenia, zwolnienie z długu). Ponadto są to **wszelkie zdarzenia wywołujące na gruncie prawa cywilnego taki skutek, że zobowiązanie objęte tytułem nie może być egzekwowane** (np. odroczenie terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty oraz przedawnienie). W przypadku

tytułów pochodzących od sądu lub referendarza sądowego, podstawą powództwa może być również zarzut spełnienia świadczenia, ale tylko wtedy, gdy zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne (czyli w sytuacji, gdy zarzut ten – ze względu na ustanowiony ustawą zakaz – nie mógł zostać podniesiony w sprawie; por. A. Adamczuk, komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] M. Manowska (red.) i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Art. 478 - 1217, wydanie IV, opubl. WKP 2021).

W przedmiotowej sprawie **żadna z powyższych okoliczności nie zaistniała**; powód tylko powiela argumenty, które podnosił w sprzeciwie od nakazu zapłaty, będącym tytułem wykonawczym, którego pozbawienia wykonalności żąda. **Powództwo opozycyjne nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem sądowym**. W szczególności nie jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, za pomocą którego miałyby dojść do merytorycznej zmiany uprzednio wydanego, prawomocnego orzeczenia Sądu, stanowiącego tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, podważany przez powoda za pośrednictwem takiego powództwa (por. zachowujący nadal aktualność judykant Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku, sygn. akt II PR 372/72, powołany za zbiorem L., a także przykładowo wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 stycznia 2021 roku, sygn. akt I ACa 226/19). Z przyczyn tych, ocena zarzutów powoda w obecnym postępowaniu była wykluczona, gdyż prowadziłyby do wyłączonej w nim merytorycznej weryfikacji prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 9 lutego 2019 roku. Do tego natomiast zmierzał powód, odwołując się do argumentu nieistnienia zobowiązania stwierdzonego prawomocnym nakazem zapłaty.

Powód spóźnił się z zaskarżeniem nakazu zapłaty prawie 3 miesiące, nie złożył wniosku o przywrócenie terminu do zaskarżenia, jak również nie wyjaśnił, co było powodem takiej zwłoki w złożeniu sprzeciwu od nakazu zapłaty. Nie można zgodzić się z twierdzeniami pełnomocnika powoda, że niemożność świadczenia, która warunkowałaby wygaśnięcie zobowiązania, polega na tym, że świadczenie, do którego jest powód obowiązany - w jego ocenie - nie istnieje (por. argumentację w poprzednim akapicie). Przeciwno temu twierdzeniu stoi bowiem prawomocny nakaz zapłaty, którego podstawy wydania mogły być skutecznie zwalczane przez powoda, czy to sprzeciwem złożonym w przepisany terminie (powód odebrał nakaz zapłaty dwa dni po nadaniu przesyłki przez Sąd, co wynika z uzasadnienia postanowienia o odrzuceniu sprzeciwu), czy właśnie w razie niezawinionego uchybienia terminowi zaskarżenia - w drodze wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności (art. 168 k.p.c.). Tym samym, **świadczenie na rzecz pozwanego nie stało się niemożliwe na skutek okoliczności, za które dłużnik (powód) odpowiedzialności nie ponosi, co uzasadnia oddalenie powództwa w całości**.

Trudno też doszukać się działań pozwanego sprzecznych z zasadami współżycia społecznego, skoro domaga się on spełnienia świadczenia, którego zasadność została prawomocnie przesądzona. Podkreślić raz jeszcze należy, że **powód miał prawne instrumenty do wykazania swoich racji w postępowaniu pod sygn. VI Nc-e 71411/19, a jedynie z wiadomych tylko jemu przyczyn zaniechał z ich skorzystania w przewidzianym prawem terminie**. Nadto wskazać należy, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, zasady współżycia społecznego określone w art. 5 kc mogą być jedynie podstawą do oddalenia powództwa natomiast nie mogą być podstawą do jego uwzględnienia.

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji. Z uwagi na to, iż pozwany nie zajął stanowiska w sprawie, wydany wyrok jest wyrokiem zaocznym (art. 339 §1 kpc) .

Powód był reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, który złożył wniosek o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczając, że koszty te nie zostały ani w całości ani w części zapłacone. Z uwagi na brak podstaw prawnych do obciążenia kosztami wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego, wygrywającego proces, Sąd przyznał to wynagrodzenie ze Skarbu Państwa (pkt. II wyroku).

Podstawą ustalenia wysokości wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi reprezentującemu powoda z urzędu w postępowaniu przed Sądem I instancji był przepis § 8 pkt 2 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2019.18, t.j. z dnia 4 stycznia 2019 roku).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)